

L'OBJECTIU

El 2012 Catalunya vol situar l'índex de producció de deixalles en 1,47 quilos per habitant i dia

LA INICIATIVA

L'Àrea Metropolitana de Barcelona impulsa una campanya orientada a allargar la vida útil dels objectes

Menys és millor

l'anàlisi

PER RAONS ECOLÒGIQUES I ECONÒMIQUES

En matèria de gestió de residus, tan important com la recollida selectiva és la minimització de les deixalles que genera cada ciutadà, que a Barcelona se situa actualment en 1,37 quilos per habitant i dia, un 4,5% menys que el 2010. Una disminució que s'explica per la caiguda d'activitat econòmica, així com per l'increment de la sostracció de paper i cartró dels contenidors (això vol dir, per tant, que la xifra de generació de residus per part de cada persona és una mica superior a la indicada, encara que no tots acabin en mans dels serveis municipals).

D'aquestes dades es pot extreure la conclusió que encara es pot avançar en matèria de minimització –les xifres són bones, però a causa de factors externs–, especialment apel·lant a la consciència de cada ciutadà, que té a les seves mans la possibilitat de generar un benefici mediambiental i, al mateix temps, econòmic tant a les arques públiques com a la seva pròpia butxaca.

En aquest sentit, es poden portar a terme tota una sèrie de mesures de compra responsable, que comencen per evitar les ànsies consumistes i allargar la vida útil dels objectes, sense caure en la temptació de llençar-los a les escombraries quan surt la següent actualització. També és cert que l'Administració pública hauria de portar a terme una investigació seriosa sobre l'anomenada obsolescència programada, és a dir, la fabricació de productes calculant per endavant quan deixaran de funcionar, per obligar així el comprador a adquirir-ne un de nou.

Una actitud racional respecte als hàbits de consum comporta un estalvi econòmic per a la persona i també per a la societat, ja que s'ha de fer càrrec d'una xifra més petita de residus. A això s'hi afegeixen els beneficis mediambientals. Altres bones pràctiques són, tal com recorda l'Agència de Residus de Catalunya, optar per les versions reutilitzables, evitar embalatges innecessaris optant per la compra a granel, especialment en el cas dels aliments frescos, o triar aquells productes fabricats a partir de materials reciclats.

Però com que, sense cap mena de dubte, se seguirà generant un alt volum de deixalles, la seva correcta separació per dipositar-los al contenidor correcte també té les seves conseqüències econòmiques, ja que els municipis hauran de destinar menys recursos per a una segona separació, es reduirà la necessitat d'abocadors i es podran seguir explorant més vies per a la valorització, és a dir, convertir les escombraries en energia o matèria primera. Per consciència ecològica o estalvi econòmic, Catalunya ha de fer un nou pas en la gestió dels seus residus. ●

Reciclar més i millor

LES PREGUNTES

1 ¿Quines mesures s'han d'adoptar per reduir encara més la generació de residus?

2 A causa de la crisi, ¿està perdent qualitat la recollida selectiva a Catalunya?

3 ¿Quins són els pròxims reptes que s'han d'afrontar en aquest àmbit?

Assumpta ESCARP
VICEPRESIDENTA DE MEDI AMBIENT DE L'ÀREA METROPOLITANA DE BCN

MILLORAR EL NIVELL DE CONSCIÈNCIA AMBIENTAL

1 En l'àmbit metropolità, els nivells actuals de generació de residus s'han situat en els de fa 10 anys. El descens d'aquest últim any ha estat de més d'un 4,5%. És evident que una de les causes és el menor consum com a efecte directe de la crisi econòmica, però també hem detectat una conscienciació ciutadana més gran per generar menys residus. El ciutadà s'està adonant que el cicle comprar-llençar-comprar ja no és viable tant econòmicament com mediambientalment. Aquests nivells no ens fan perdre la perspectiva sobre la necessitat de continuar treballant per reduir aquesta generació, ja sigui intensificant les campanyes d'educació ambiental, o mitjançant la creació de nous projectes de prevenció de residus. Des de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), aquests últims anys n'hem posat en marxa diversos, com per exemple la campanya *Millor que nou, 100% vell*, projecte guardonat per la Unió Europea, en què les xifres de demanda per part del ciutadà s'incrementen dia a dia.

2 Malgrat la crisi econòmica, els nivells de separació dels residus en els vivendes metropolitanos es mantenen. Sí que hem detectat, no obstant, un cert increment del que anomenem impropis, és a dir, residus que no s'han dipositat al contenidor adequat. Més que per l'efecte crisi, crec que passa per intensificar les campanyes de comunicació perquè el ciutadà no tingui dubtes a l'hora de separar els diferents tipus de residus, encara que entenc que a vegades no és fàcil, ja que el nombre de productes que estan al mercat és enorme. Si hi ha dubtes, el millor és dipositar-lo al contenidor gris de la fracció resta. Actualment som capaços de tractar pràcticament la totalitat d'aquesta fracció a les plantes de tractament de l'AMB, els ecoparcs, on es produeix compost i biogàs a partir dels residus i mecànicament se separen i reaprofiten materials.

3 Els nivells de consum d'aigua a l'àrea metropolitana segueixen disminuint encara que el risc de sequera està allunyat. S'ha de traslladar aquesta tendència a la generació de residus i, per a això, hem de treballar per mantenir i millorar el nivell de consciència ambiental per a quan la situació econòmica millori, amb la finalitat d'evitar que la generació de residus es torni a incrementar. Per exemple, hem de pensar a comprar només el que necessitem i, si és possible, escollir serveis més que objectes. També analitzar si és necessari ser posseïdors exclusius d'objectes i béns als quals donem un ús molt puntual. I naturalment hem de buscar les actuacions adequades per evitar un estancament en la recollida selectiva. Paral·lelament s'hauria de potenciar un replantejament del sistema productiu. En aquest sentit, si un objecte està fabricat de manera que es pugui reciclar fàcilment, molt millor. ☉

Virginia VALLVÉ
COORDINADORA COMISSIÓ DE RESIDUS DEL COL·LEGI D'AMBIENTOLÒGUES CATALUNYA

ÉS NECESSARI UN CANVI EN ELS MODELS DE PRODUCCIÓ

1 En els últims anys s'han dut a terme notables esforços per prevenir la generació de residus que, juntament amb la crisi econòmica, han propiciat una lleugera reducció d'aquests. No obstant, segueix sent necessari un canvi en els models de producció i de consum així com prioritzar la prevenció, com a primera baula de la jerarquia de gestió de residus, per deslligar el creixement econòmic de la generació de residus.

Alguns instruments eficaços per continuar en la via correcta són aquells que doten d'un atractiu econòmic més gran els àmbits relacionats amb la prevenció i la reutilització: els sistemes de pagament per generació i els programes de responsabilitat dels productors; per exemple, hauria d'avaluar-se la implantació d'un sistema de retorn d'envasos de begudes a Espanya. Altres accions a implantar de gran repercussió social són aquelles que lluiten contra el malbaratament alimentari.

2 Encara no es disposen de les dades oficials de l'Agència de Residus de Catalunya per a l'any 2011, però si la tendència és la mateixa que la recentment mostrada per l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), tot sembla indicar que algunes de les fraccions recollides selectivament es poden veure reduïdes en quantitat, no en qualitat.

Una de les fraccions que ha patit una reducció més important pel que fa a la recollida selectiva, a conseqüència de la crisi, ha estat la de paper i cartró, a causa de la proliferació de *recollidors no autoritzats* que n'usurpen dels contenidors. La recollida de matèria orgànica també s'ha vist lleugerament reduïda respecte a l'any 2010 a l'àrea metropolitana de Barcelona, cosa que demostra la necessitat de seguir invertint recursos tant en mesures de foment de la seva recollida com en campanyes de conscienciació ciutadana.

3 El principal repte en el camp de la gestió de residus se centra a demostrar l'important paper que juga aquest sector en l'anomenada *economia verda*. Les xifres així s'encarreguen de demostrar-ho: el 19% dels llicenciats en Ciències Ambientals treballen en gestió i tractament de residus (COAMB, 2009), i aquest l'àmbit és el més destacat d'ocupació dels professionals del medi ambient a Espanya, amb un 26% (OSE, 2009).

A més, un estudi recent europeu manifesta que la plena aplicació de la normativa de la Unió Europea sobre residus permetria d'aquí al 2020 estalviar 72.000 milions d'euros, augmentar el volum del negoci anual del sector en 42.000 milions d'euros i crear 400.000 llocs de treball.

Per un altre costat, cal destacar la significativa contribució del sector a les polítiques de mitigació de canvi climàtic. Una correcta gestió de residus es tradueix en una reducció d'emissions d'efecte hivernacle. ☉

Josep Maria TOST
DIRECTOR DE L'AGÈNCIA DE RESIDUS DE CATALUNYA

DESENVOLUPAR ACTUACIONS MÉS EFICACES I A BAIX COST

1 S'ha de treballar en diversos nivells. En primer lloc, a nivell de la societat, del ciutadà, perquè agafi consciència que abans de separar els residus a casa, ha de comprar productes d'una forma responsable. Segon, hem de treballar conjuntament amb el sector productiu, perquè dissenyi béns de consums amb baix impacte en la producció de residus. És el que anomenem *ecodisseny* o *disseny per al reciclatge*. De fet, al Govern estem treballant en un Programa d'Ecodisseny en què a més d'altres paràmetres com l'empremta del carboni, hem tingut en compte els aspectes de minorar la producció de residus.

2 La recollida selectiva a Catalunya es pot considerar, d'acord amb els diferents sistemes, d'una qualitat acceptable. És evident que encara apareixen en les diferents fraccions el que denominem impropis, és a dir, fraccions de residus que no corresponen a la fracció seleccionada. Però això no va lligat al moment econòmic actual, sinó més aviat al fet que hem de treballar a través de les campanyes de sensibilització perquè la ciutadania vagi millorant cada vegada més la separació de residus en qualitat.

3 Estem en un context econòmic advers, que obliga a desenvolupar les nostres actuacions de forma eficaç i a baix cost. Per a això, des del Govern estem treballant a assegurar, per un costat, un adequat finançament de l'Agència de Residus de Catalunya, per poder donar continuïtat a la inversió necessària en el camp dels residus. Això passa necessàriament per reconsiderar el cànon de residus, mantenint el retorn que reben els ens locals, i incorporant una previsió econòmica per a l'agència i així poder realitzar inversions. Un altre aspecte que hem de potenciar és la prevenció i la recollida selectiva, ja que aporta materials recuperats nets, a un cost raonable, a més que hem de canviar l'excessiva dependència dels sistemes finalistes (incineració i abocador). En el camp de les infraestructures s'ha de reconsiderar el que s'ha fet fins ara. Amb la reducció de residus, la fracció resta ha disminuït considerablement i seguirà aquest camí, amb la qual cosa les plantes que actualment tracten aquesta fracció estan sobredimensionades i s'han de fer més versàtils, més eficaços. I també hem d'abordar la gestió de residus als territoris més rurals o disseminats, amb menys densitat de població, establint unes plantes de gestió que redueixin el transport i incentivant una millor qualitat del tractament de la fracció orgànica recollida selectivament per obtenir un compost de qualitat que tingui la seva aplicació local. És el que denominem gestió descentralitzada dels bioresidus, mitjançant l'ús de sistemes de tractament tecnològicament simplificats, comparats, que requereixen menys inversió i a un menor cost de gestió. ☉

Luis ORTIZ DE ZEVALLOS
DIRECTOR EXECUTIU DE RECICAT

L'INTRUSISME ES EL PROBLEMA D'AQUESTA ACTIVITAT

1 En aquest àmbit, és necessari que l'Administració treballi estretament amb el sector de la recuperació i la gestió de residus. Perquè la recollida de residus valoritzables sigui més eficient és imprescindible fomentar la capil·laritat territorial. Estem parlant d'un sector format per petites i mitjanes empreses molt repartit en el territori, sostenible econòmicament i contribuïu en impostos. És un sector que paga molts impostos i que està en una gran part dels municipis catalans. Si volem fomentar una millor recollida és necessari ajudar els petits i mitjans recuperadors. ¿Com?

→Desenvolupant veritables punts verds, sostenibles econòmicament i no duplicant els punts mitjançant la creació d'un punt verd allà on hi ha un recuperador.
→Apostant decididament perquè la recollida dels electrodomèstics sigui realitzada per gestors autoritzats a tot el territori.
→Facilitant la dinàmica empresarial en aquest sector; avui dia és complicat i car adaptar-se a una normativa canviant, requereix molt temps i diners.
→Treballant sobre les noves vetes de mercat, com podria ser el sistema de devolució i dipòsit.

2 Es pot formular d'una altra manera. El sector industrial al qual jo represento és el que convergeix en recurs el residu i això ho fa tant amb els residus urbans (paper, vidre, plàstics, aparells elèctrics i electrònics, neveres, vehicles al final de la seva vida útil) com amb els industrials (des dels residus procedents de la demolició, fins a materials fèrrics i no fèrrics, palets, etcètera). Donada l'atonía de l'economia, el mateix sector ha vist com el material posat en circulació ha descendit dramàticament.

3 El primer gran problema amb què ens trobem és l'intrusisme. El denominat angle mort entre les administracions (Interior, Agència de Residus, administració municipal) permet que aquelles persones que no disposen de codi de gestor comencin a desenvolupar aquesta activitat sense complir amb els requisits establerts per la llei pagant, per això, preus més econòmics i fomentant, en molts casos, la delinqüència i els robatoris de materials com el coure.

En aquest sentit, cal destacar que el sector ha firmat un conveni amb l'Agència de Residus de Catalunya i la Direcció General de la Policia amb el ferm propòsit d'abordar i atacar aquest problema. Precisament es tracta del primer conveni d'aquest tipus que es firma a Espanya. L'objectiu principal de l'acord se centra a poder aconseguir coordinar els esforços per minimitzar al màxim aquest enorme problema que amenaça no només la viabilitat de les nostres empreses, sinó que també amenaça nombrosos llocs de treball. ☉

Ramon ROCA
PRESIDENT DE ROS ROCA GROUP

LES CIUTATS INTEL·LIGENTS SÓN EL REpte DEL FUTUR

1 Per reduir la generació de residus urbans és important que tots prenguem consciència de la situació i siguem responsables amb els nostres actes. Realitzar petits gestos en accions quotidianes comporta importants beneficis: ajudarà a reduir els residus i a respectar el medi ambient.

Per exemple, quan anem a comprar és millor anar-hi amb una cistella, o carret, així evitem l'ús de bosses de plàstic, fabricades a partir de petroli i gas, i que tenen una vida estimada de 1.000 anys. També és millor escollir productes a granel que aquells que van en safates de porexpan, intentar usar envasos reutilitzables i reciclables, i utilitzar productes concentrats com sabons o productes de neteja.

En general, per reduir la perillositat dels nostres residus és bàsic utilitzar productes de neteja ecològics, piles recarregables, o insecticides i herbicides biodegradables i sense substàncies químiques agressives que contaminen greument la terra i les aigües. Així com productes de bricolatge, com pintures, coles o dissolvents que no continguin metalls pesants, clor, o substàncies tòxiques.

2 Actualment, la crisi no només és de caràcter econòmic sinó que també està afectant l'àmbit corresponent a la generació de deixalles. Així ho constata l'últim balanç municipal de residus urbans elaborat per l'Ajuntament de Barcelona, que confirma que durant l'any 2011 s'han reduït un 4,5% els residus recollits.

A conseqüència de la crisi econòmica es generen menys residus per persona, i sobretot ha baixat el volum en la fracció de paper i cartró, en un 22%, mentre que la fracció de residus orgànics manté nivells similars als anys anteriors, igual que la recollida de vidre, un hàbit més arrelat, com la d'envasos i plàstic.

3 Aplicar el concepte de *smart city* a les grans ciutats és el repte primordial del futur. El futur de les ciutats intel·ligents és aplicar solucions innovadores que garanteixin al mateix temps un desenvolupament urbà sostenible, en temes com en la gestió de l'aigua, l'estalvi energètic, la millora de la mobilitat, els residus i la informació, i una bona qualitat de vida per als seus ciutadans.

És important també educar la població i desenvolupar polítiques de conscienciació mediambiental des de l'escola; promoure sancions i incentivacions; així com reduir la ràtio d'habitants per contenidor o realitzar accions de prevenció per a la reducció en la producció de residus.

A nivell europeu, seria necessari requerir als estats membres uns estàndards que minimitzin l'impacte ambiental dels residus d'emballatge, i aplicar polítiques de prevenció i gestió de residus amb el principal objectiu de reduir la seva producció. ☉

La gestió de residus implica la participació de la societat

Una campanya institucional promou la prevenció i el reciclatge entre la població

Separar les deixalles correctament ajuda a protegir l'entorn i a estalviar diners

M JULIO MAYA
Àrea Monogràfics

La generació de residus a Catalunya es manté estabilitzada. Així ho demostren les últimes estadístiques oficials municipals. El 2010, la comunitat catalana va generar 4.192.190 tones de deixalles, xifra que equival a una ràtio d'1,53 quilos per habitant i dia (el 2009 va ser d'1,54). Aquestes dades confirmen que s'està en camí d'aconseguir l'objectiu de prevenció del programa de gestió de residus municipals, que preveu una reducció de la ràtio del 10% respecte als valors del 2006, que se situaven en 1,64 quilos per habitant i dia, i que el 2012 s'han de situar en 1,47 quilos per habitant i dia.

Pel que fa a la recollida selectiva, la tendència continua a l'alça, amb un índex del 40,57% del total de deixalles generades. Per fraccions, la recollida selectiva de la matèria orgànica (restes de menjar i restes vegetals de petites dimensions) és la fracció que ha experimentat un creixement més elevat, amb un 20,3% d'increment respecte a l'any precedent.

La recollida selectiva de paper i cartró va tenir un augment del 6,29%, mentre que la de vidre va disminuir el 2,41%. En el cas dels envasos lleugers (plàstics, llaunes i brics), es va produir un increment del 7,03%. El creixement més significatiu va correspondre a la fracció d'aparells elèctrics i electrònics (neveres, fluorescents, rentadores, ordinadors, impressores o petits electrodomèstics), que va registrar un increment del 65,32%. Pel que fa als residus dipositats a les deixalleries (residus especials en petites quantitats, runa, ferralla, oli vegetal, oli mineral, etcètera), l'augment fue de l'11,34%.

CAMPANYA DE SENSIBILITZACIÓ

Conscienciar el conjunt de la societat que la gestió de residus és cosa de tots és un dels objectius prioritaris de l'Agència de Residus de Catalunya (ARC), empresa pública adscrita a la Conselleria de Territori i Sostenibilitat encarregada de garantir una gestió sostenible de les deixalles a Catalunya i de fomentar la prevenció i la recollida selectiva i valorització de deixalles a través de convenis específics amb els sistemes integrats de gestió de residus.

Una de les eines per aconseguir aquest ambiciós objectiu és la campanya institucional *Els nostres residus, la nostra responsabilitat*, que apel·la a la consciència col·lectiva partint d'una reflexió individual: cada persona és responsable del seu comportament diari en la defensa del medi ambient. El posicionament individual

A dalt, contenidors de reciclatge. A sota, fraccions de residus (paper, vidre, cartró) i planta de compostatge.

davant els reptes ambientals del planeta és clau. I més en un moment com l'actual. El context econòmic avui obliga a prendre consciència que s'han de reduir la quantitat de residus que es generen i que s'han de separar cada vegada millor. La societat ha d'entendre que no es poden barrejar les deixalles. No fer-ho d'una manera adequada comporta una despesa econòmica molt important. En aquest sentit, la campanya persegueix un canvi d'actitud amb l'objectiu que el ciutadà sigui conscient que el millor per al medi ambient i per a la seva pròpia economia és generar menys residus. En conseqüència, s'estalvia diners.

El plantejament de la campanya ofereix arguments irrefutables: si es compra amb responsabilitat, si s'eviten embalatges innecessaris, si se separa cada fracció de residus i es dipositen al contenidor o sistema de recollida corresponent, si s'esgota la vida útil dels aparells elèctrics i electrònics i una vegada s'han de llençar es porten a la deixalleria o a la bo-

LA PRODUCCIÓ DE RESIDUS A CATALUNYA ES MANTÉ ESTABLE

CADA CATALÀ GENERA ACTUALMENT UNA MITJANA D'1,5 QUILOS DE DEIXALLES CADA DIA

L'OBJECTIU PER AL 2012 ÉS SITUAR L'ÍNDEX EN 1,47 QUILOS PER HABITANT I DIA

tiga on se'n compren altres de nous, l'impacte serà molt menor i, a més a més, s'aconseguirà un important estalvi.

RESPONSABILITAT SOCIAL

La campanya sobre recollida selectiva i prevenció de residus informa de la quantitat de deixalles que generen els ciutadans al dia, a la setmana, al mes, per famílies, per persona. D'aquesta manera, intenta sensibilitzar la ciutadania de la necessitat de separar els residus correctament i de dipositar-los al contenidor o el sistema de recollida corresponent. També ofereix consells pràctics de prevenció (vegeu la columna del costat) per aprendre a reduir les deixalles que generem.

En definitiva, la campanya apel·la a la responsabilitat de tots i cada un dels ciutadans i, al mateix temps, vol transmetre els valors de l'estalvi. La gestió dels residus és una realitat davant la qual no serveix tancar els ulls. És hora d'assumir i exigir responsabilitats. ☉

consells pràctics

PER UNA COMPRA MÉS ECONÒMICA

Fomentar el consum responsable

ELS CANVIS en els hàbits de compra, l'accés a una varietat de béns cada vegada més àmplia, o l'ús generalitzat de productes d'usar i llençar són factors que han modificat el comportament a l'hora de consumir i que expliquen l'augment de la producció de residus. Tenir més qualitat de vida, no obstant, no implica necessàriament generar més deixalles. Un simple canvi de mentalitat, fomentant la prevenció i el consum responsable, permetrà generar menys residus i aconseguir un estalvi econòmic important.

→ Comprar productes en envasos grans o familiars (la quantitat de residu per quantitat de producte és inferior).

→ Fer servir, quan sigui possible, la versió reutilitzable o recarregable de determinats productes: bosses de compra, piles, bolquers, bolígrafs, tòners...

→ Optar per productes en envasos que es puguin tornar o reutilitzar diverses vegades (ampolles de vidre).

→ Allargar la vida útil de tots els béns que es consumeixen: reparar en comptes de llençar, per exemple.

→ Afavorir els mercats de segona mà i d'intercanvi: roba, mobles, llibres...

→ Escollir els punts de venda que ofereixen la venda a granel.

→ Comprar la fruita i les hortalisses a granel portant el cistell o la bossa des de casa.

→ Comprar el peix, la carn i els embotits portant la carmanyola de casa.

→ Reduir el consum d'aliments frescos envasats en safates o embolcalls d'un sol ús. La diferència entre comprar els aliments envasats en safates i comprar-los a granel pot reduir els residus anuals d'una família en 43 quilos, i representar un estalvi d'uns 144 euros anuals.

→ Comprar productes en envasos que siguin fàcils de reciclar, com el vidre o el cartró, per exemple.

→ Comprar productes fabricats amb peces reciclables. Consumir productes reciclats, com el paper higiènic o alguns consumibles d'oficina, pot comportar un estalvi econòmic de fins al 10% i un estalvi evident de recursos naturals.

→ Separar els residus de manera selectiva: vidre, paper i cartró, envasos, matèria orgànica (utilitzant bossa compostable).

→ Portar a la deixalleria els altres residus que no es poden llençar als contenidors de recollida selectiva, com els residus d'aparells elèctrics i electrònics.

→ Portar les piles gastades a la deixalleria o al punt de venda quan en comprem de noves.

Alternatives per a un consum racional

La campanya 'Millor que nou, 100% vell' difon les opcions per allargar la vida útil dels objectes

Reparar, reutilitzar, regalar o vendre es contraposen a l'hàbit d'usar i llençar

M XAVI DATZIRA
Àrea Monogràfics

Durant el boom econòmic es va consolidar una tendència de consum que es podria definir com d'usar i llençar, en la qual molts ciutadans es desfeien dels productes amb una gran facilitat, simplement perquè havien passat de moda, n'havia sortit una versió més moderna o havien patit una petita avaria. Això requeria un elevat ritme de producció, poc compatible amb els criteris de sostenibilitat. Davant aquest hàbit, l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) va posar en marxa el 2006 la campanya *Millor que nou, 100% vell* orientada a respectar i a allargar la vida útil dels objectes.

Ara, immersos en una situació econòmica negativa, la iniciativa segueix difonent la necessitat de consumir de forma raonable, tenint en compte que existeixen moltes més opcions, i més barates, abans que estrenar nous productes continuament.

La campanya de l'AMB se sustenta sobre dos pilars fonamentals. D'una banda, l'existència d'un mercat de segona mà format tant per botigues com per

mercats ambulants o llocs d'intercanvi, així com tota una xarxa de tallers de reparació especialitzats. La seva utilització permet prevenir grans quantitats de residus, tant sobre la base de seguir utilitzant els objectes que encara funcionen o a oferir-los una segona oportunitat en altres mans. Les adreces dels diferents establiments que formen part de la iniciativa es poden trobar a la pàgina web (www.millorquenou.cat).

COM SI FOS NOU

La base de dades actualitzada de *Millor que nou, 100% vell* revela que a l'àrea metropolitana de Barcelona es poden trobar més de 1.600 tallers capaços de deixar un objecte espatllat com si fos nou, cada un d'ells especialitzat en un àmbit determinat. En tot cas, el funcionament acostuma a ser el mateix: el client porta el producte al professional, que fa un pressupost per valorar si és factible i val la pena arreglar-lo. Les reparacions que solen tenir més demanda són les d'electrodomèstics, tant de gamma marró com de línia blanca, així com les de mobles.

D'altra banda, quan un objecte en plenes condicions ha quedat arraconat a casa sense cap ús, hi ha una opció més sostenible que llençar-lo a les escombraries: introduir-lo al mercat de segona mà. Això permetrà a una altra persona adquirir-lo a un preu més econòmic que si fos nou, amb l'estalvi que també això suposa en qüestió de la seva empremta ecològica. Segons les dades de

l'AMB, actualment existeixen 260 botigues de segona mà, després de diverses obertures recents d'establiments d'aquestes característiques. En alguns casos, funcionen per venda directa (compreu el producte al client després de pactar un preu) i, en altres, per venda en dipòsit (es queda exposat al local fins que algú el compra per un import que es reporti entre la botiga i l'antic propietari).

En aquest camp també s'han de tenir en compte els portals de venda de segona mà o subhasta que han sorgit a internet, així com una tendència que cada vegada té més adeptes, com són els mercats ambulants, també anomenats *flea markets*, o d'intercanvi. Sense anar més lluny, diumenge que ve tindrà lloc a Barcelona el Two Market de Ciutat Vella, mentre que el primer diumenge de cada mes se celebra un popular mercat al Prat de Llobregat.

FER-S'HO UN MATEIX

Des de *Millor que nou, 100% vell* també es recorda que existeix la possibilitat de donar productes i roba a entitats socials, així com intentar arreglar els objectes un mateix. Molts centres cívics proposen cursos per iniciar-se en el camp de l'electricitat, la fusteria o la reparació de mobles, mentre que la campanya disposa d'un taller d'assessorament per a l'autoreparació al carrer de Sepúlveda, 45-47 de Barcelona. Tot això per no haver d'utilitzar la paraula *llençar* amb gaire freqüència. ☉

XAVIER SULÉ

Un tècnic de Juguines Dubà, a Cerdanyola, arregla un cotxe teledirigit.

l'entrevista

PER EDUARD PALOMARES

Jordi SORRIBAS

ENCARREGAT DE RECICLO-BCN

“Augmenta l'interès per la segona mà”

El ritme consumista s'ha frenat en aquests anys de crisi, però encara molts objectes acaben a l'abocador abans del que realment és necessari. Davant d'això es pot reparar, intercanviar, regalar o recórrer a establiments com Reciclo-BCN (reciclo-bcn.com), una botiga multiproducte oberta des de fa 15 anys on comprar i vendre productes de segona mà. Forma part de la xarxa de la campanya *Millor que nou, 100% vell*.

—**Quin procés se segueix per vendre un producte a la seva botiga?**

—Es tracta d'una cosa ràpida, fàcil i segura. El client ve amb l'objecte que vol vendre, li preguntem les característiques i l'import que considera més adequat,

pactem el preu i el comprem. En el cas d'alguns objectes, sobretot els antics, també podem incrementar una mica el preu, que paguem amb un val per adquirir un altre producte a la botiga. Finalment, també existeix la fórmula de l'empenyorament, que obre la possibilitat de recuperar l'objecte en un període de temps establert.

—**Establiments com el seu tenen més èxit en períodes de crisi?**

—No crec que sigui així, de fet, a nosaltres ens interessa que la situació econòmica sigui positiva, ja que és llavors quan els ciutadans tenen més facilitat de compra. Tampoc hem notat l'increment de gent que ven articles, excepte en el cas de l'or.

XAVIER SULÉ

Aspecte de l'interior de la botiga Reciclo-BCN, a la plaça de Virrei Amat.

—**Cada vegada es valora més el mercat de segona mà?**

—Hi ha un perfil de gent que sempre se'n mantindrà allunyada, encara que el cert és que en els últims anys ha crescut l'interès, ja que més persones s'han acostumat a utilitzar aquest tipus de serveis gràcies a l'aparició de més botigues i pàgines web.

LA FILOSOFIA

“Facilem que productes que per a algú han quedat antics puguin seguir sent utilitzats”

i, a més, obtenir una quantitat econòmica. És cert que en podrien treure un preu més alt si ho intentessin vendre a un particular, però el que més valoren és la rapidesa, la comoditat i la seguretat que oferim.

—**A part, ofereixen un servei que contribueix a uns hàbits de consum més sostenibles.**

—Facilem que objectes que alguns consideren antics puguin acabar en mans de persones que els consideren perfectament vàlids. Hi ha molts productes que, per tot tipus de motius, es deixen de fer servir. Nosaltres donem l'oportunitat que no acabin al contenidor i puguin seguir sent utilitzats amb totes les garanties. ☉

Més informació sobre la campanya a:

El sistema de retorn d'envasos ofereix resultats positius en molts països

Malgrat els seus beneficis, el Govern no hi acaba de donar el vistiplau

La indústria tem que la seva implantació representi grans inversions

M DARÍO REINA
Àrea Monogràfics

Cada persona genera, diàriament, més d'un quilo i mig de residus, un volum que ha crescut considerablement en els últims anys a causa de la generalització dels productes envasats. Actualment el consum de plàstics i metalls per a la fabricació d'aquests envasos és de més del doble que fa 20 anys. Això ens fa cada vegada més dependents de les importacions de matèries primeres d'altres països, provoca una gran despesa econòmica i perjudica greument el medi ambient. D'altra banda, els actuals sistemes de gestió de residus no s'han mostrat capaços de recuperar i reciclar aquest creixent volum.

Per tot això, Retorna –una iniciativa sense ànim de lucre integrada per organitzacions ambientals, associacions de consumidors, sindicats i la indústria del reciclat– treballa per implementar un sistema de retorn que recuperi nou de cada deu envasos. ¿Una utopia? Sembla que no, si es té en compte l'experiència de més de 40 països, on aquest sistema ja està implementat i on han quedat àmpliament demostrades les millores ambientals, econòmiques i socials.

COMPATIBILITAT AMB L'ACTUAL SISTEMA

Mitjançant el Sistema de Dipòsit, Devolució i Retorn (SDDR), el consumidor pagaria un dipòsit pel producte envasat al comerç. Una quantitat que recuperaria en cas de tornar l'envàs quan aquest deixés de ser útil. El mètode –que només estaria destinat als envasos de begudes– és paral·lel als sistemes integrals de gestió (SIG) que funcionen actualment i que han de seguir existint per a les llaunes de conserves, els envasos de productes lactis, les safates de plàstic, etcètera.

Són molts els avantatges d'aquest sistema. En primer lloc, els envasos buits es converteixen en matèria primera, no es barregen amb altres productes i arriben al reciclador en les millors condicions per al seu aprofitament. També es generen menys escombraries al carrer. D'altra banda, és un sistema transparent, perquè el flux d'envasos i dipòsits està perfectament controlat per l'operador i per les administracions responsables. A més, es reduiria la quantitat de residus d'envasos que van a parar als abocadors i les incineradores, amb un cost que actualment assumeixen els ajuntaments. A l'haver-hi menys escombraries al carrer,

Una usuària utilitza el sistema de retorn.

el referent

EL CANADÀ SERVEIX COM A EXEMPLE

ACTUALMENT les deu províncies i els tres territoris del Canadà estan aplicant el sistema de retorn d'envasos de begudes, encara que amb certes diferències en funció del desenvolupament local de cada zona i els seus respectius governs. De totes elles es desprèn que aquesta és una realitat eficient, econòmicament viable i que millora la qualitat ambiental, social i econòmica.

Per exemple, només a Ontàrio, s'han aconseguit taxes de recuperació d'ampolles de cervesa molt pròximes al 100%. Gràcies a aquest programa, més de 100.000 tones d'envasos no han acabat en un abocador.

A més, pel que fa a l'impacte mediambiental, es calcula que el programa ha aconseguit reduir l'empressament de CO₂ en aproximadament 6.500 tones mètriques de diòxid de carboni.

a les papereres i voltants, els serveis municipals de neteja es podrien reduir, amb l'estalvi corresponent. Finalment, el sistema genera llocs de treball verds i de qualitat, redueix les emissions de diòxid de carboni i col·labora en la conscienciació ciutadana.

FUTUR A L'AIRE

La llei de residus que impulsa l'SDDR va ser aprovada el 2011 per l'anterior govern socialista i està pendent del reglament que la posi en marxa. No obstant, l'actual ministre d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, Miguel Ángel Arias Cañete, ha anunciat la seva intenció de derogar-la. “Estan pressionant molt les empreses que es dediquen a la recollida i el reciclatge”, afirma Rosa García, de la Fundació per a la Prevenció de Residus.

Derogar la llei, diuen des de Retorna en un comunicat, “suposaria el veto a la reutilització d'envasos de begudes i la renúncia a la possibilitat de triplicar els índexs de recollida selectiva d'aquest tipus de residus”. Retorna, a més, insisteix que aquesta mesura “pretén ser aprovada mitjançant decret llei, un procediment que nega l'opció a un debat real”. ☉

Vehicles elèctrics al Circuit de Catalunya.

El vehicle elèctric es vesteix de llarg al Circuit de Catalunya

Les proves realitzades indiquen que amb 1,5 euros es pot arribar a recórrer gairebé 100 quilòmetres

M J. M.
Àrea Monogràfics

El Circuit de Catalunya de Montmeló va acollir el 17 d'abril les primeres Jornades del vehicle elèctric i test drive, organitzades per MAM Energia. L'acte, que va reunir per primera vegada els principals professionals del sector, va comptar amb la presència de representants d'importantes empreses de l'automoció (Nissan, Renault, Peugeot i Rieju), i amb reconegudes firmes especialitzades en infraestructures de recàrrega com Enel, Endesa, General Electric, Schneider Electric i Simon.

La trobada va servir per analitzar el futur dels vehicles elèctrics. Tant els fabricants com els gremis del sector parlen d'una fórmula que ja és realitat, i aposten per una col·laboració mútua de cara a fer créixer i donar a conèixer aquesta indústria. En aquest sentit, la jornada representa un punt d'inici per a la distribució de les infraestructures de punts de recàrrega. “Creiem que ja és hora que les ciutats es posin al dia a l'hora d'adaptar-se als vehicles elèctrics, no pot ser que avui dia un usuari d'un vehicle elèctric no tingui on poder recarregar el vehicle. S'ha d'apostar pel futur”, comenta Miguel Ángel González, director de MAM Energia i creador d'eMobike.

La gran novetat de les jornades va ser precisament la presentació d'eMobike, la nova alternativa en transport sostenible i ocasional a les urbs; un servei exclusiu de

loguer de bicicletes elèctriques que permetrà als usuaris conèixer les ciutats des d'una perspectiva diferent i, sobretot, contribuir a la sostenibilitat. eMobike estarà disponible a la ciutat de Barcelona a partir d'aquest mes de maig.

ELECTROMOBILITAT

A més, l'acte va comptar amb el suport de Green eMotion, un nou projecte europeu que promou l'electromobilitat a Europa i que té per objectiu aconseguir que els vehicles elèctrics es puguin recarregar en qualsevol punt d'Europa.

Durant el test drive, en el qual tots els assistents van poder conduir els vehicles elèctrics de les marques fabricants, al-

→ NEIX EMOBIKE, LA NOVA ALTERNATIVA EN TRANSPORT SOSTENIBLE A LES CIUTATS

guns d'ells en primícia, van comprovar en primera persona les qualitats d'aquests vehicles. “Avui dia les bateries es carreguen aproximadament en unes vuit hores i els preus han disminuït considerablement”, destaca Miguel Ángel González. “La barrera econòmica ha deixat d'existir, ja que fins i tot el consum d'energia és molt més assequible, per exemple, amb 1,5 euros podem arribar a recórrer 100 quilòmetres”, conclou el director de MAM Energia (www.mamenergia.com). ☉